

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING CURAÇÃO 2022

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING CURAÇAO 2022

Raad voor de rechtshandhaving
Mei 2023

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
AFKORTINGSLIJST	3
1. INLEIDING	4
2. ONTWIKKELINGEN	5
2.1. BEHEERSASPECTEN	5
2.1.1. <i>Algemeen</i>	5
2.1.2. <i>Personele capaciteit</i>	6
2.1.3. <i>Wetgeving</i>	6
2.1.4. <i>Digitalisering</i>	7
2.1.5. <i>Cameratoezicht</i>	7
2.1.6. <i>Detentiefaciliteiten</i>	7
2.1.7. <i>Onderwijs</i>	9
2.2. ACTUELE THEMA'S	10
2.2.1. <i>Ondermijnende delicten</i>	10
2.2.2. <i>Jeugd- en volwassen reclassering</i>	10
2.2.3. <i>Grenstoezicht</i>	11
2.2.4. <i>Veiligheid</i>	11
2.3. GEPRIORITEERDE THEMA'S	11
2.3.1. <i>Algemeen</i>	11
2.3.2. <i>Atrako's</i>	12
2.3.3. <i>Relationeel geweld</i>	12
2.3.4. <i>Vuurwapengeweld</i>	13
2.3.5. <i>Woninginbraken</i>	15
2.3.6. <i>Bedrijfsinbraken</i>	15
2.3.7. <i>Autodiefstallen</i>	16
2.3.8. <i>Verkeersveiligheid</i>	16
3. SLOTBESCHOUWING	18

Afkortingslijst

AJJC	Ambulante Justitieel Jeugdzorg Curaçao
ARC	Algemene Rekenkamer Curaçao
JJIC	Justitiële Jeugdinstichting Curaçao
KMar	Koninklijke Marechaussee
KPC	Korps Politie Curaçao
KW	Kustwacht
LrC	Landsrecherche Curaçao
OM	Openbaar Ministerie
ORV	Opleidingsinstituut Rechtshandhaving en Veiligheidszorg
PG	Procureur-Generaal
RST	Recherche Samenwerkingsteam
SDKK	Sentro di Dentenshon i Korekshon Kòrsou
UJOZ	Uitvoeringsorganisatie Justitiële Zorg

1. Inleiding

Ingevolge artikel 33 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving publiceert de Raad voor de rechtshandhaving (hierna: de Raad) sinds 2014 jaarlijks Staten van de rechtshandhaving waarin de bevindingen van de Raad zijn vastgelegd, die de afzonderlijke inspecties ontstijgen.

De Raad constateerde bij zijn eerste inspectie-onderzoeken tekortkomingen, die een kwalitatief en effectief functioneren van de justitiële organisaties in de weg stonden. Zo bleek dat de inrichtingsplannen van een aantal justitiële organisaties, die nogal ambitieus waren, niet geïmplementeerd werden. Geen adequate huisvesting, gebrek aan personeel en middelen, gebrek aan beleid en onvoldoende sturing op processen zijn ook een aantal van de tekortkomingen waarmee de justitiële organisaties kampten. Naderhand bleek uit de inspecties dat geleidelijk aan verbeteringen werden doorgevoerd bij de justitiële organisaties. Er werd een aanvang gemaakt met de implementatie van de inrichtingsplannen. In de Staat van de rechtshandhaving 2020 (Staat) blikte de Raad terug op de voorgaande Staten van de rechtshandhaving en vermeldde dat in vrijwel alle onderzoeken een structureel gebrek aan personeel waarneembaar is alsmede een gebrek aan samenwerking tussen justitiële organisaties.

Hoewel geleidelijk aan vooruitgang is geboekt in de opvolging van de aanbevelingen van de Raad, komt het de Raad voor dat gebrek aan personeel, financiën en materiële middelen de voornaamste knelpunten zijn die steeds naar voren komen bij de inspecties.

Een andere uitdaging waarmee de Raad tijdens de inspecties wordt geconfronteerd, is dat er weinig (betrouwbare) managementinformatie (data over de bedrijfsprocessen, prestaties en resultaten) beschikbaar is. De digitale systemen van de justitiële organisaties moeten worden uitgebreid en het registratiegedrag van de personeelsleden moet gestimuleerd worden opdat meer managementinformatie beschikbaar komt. Daarmee maakt digitale informatievoorziening betere sturing op de justitiële organisaties mogelijk, hetgeen de effectiviteit van de organisaties zal helpen verhogen.

De Raad schetst in deze Staat een beeld van de voornaamste ontwikkelingen, uitdagingen en knelpunten die zich op strategisch en operationeel niveau voordeden bij een aantal justitiële organisaties. In deze Staat is gekozen voor een thematische benadering teneinde een ketenbreed overzicht te kunnen geven. De Raad zal in deze Staat tevens ingaan op de stand van zaken rondom de in het afgelopen jaar geprioriteerde thema's en de daaraan gerelateerde beleidsspeerpunten.

De Raad bedankt alle justitiële organisaties voor hun bijdrage aan de inspectie-onderzoeken 2022 en aan de realisatie van deze Staat van de rechtshandhaving.

mr. M.I. Koelewijn, voorzitter
mr. M.R. Clarinda
mr. L.M. Virginia

2. Ontwikkelingen

2.1. Beheersaspecten

2.1.1. Algemeen

De Raad heeft aan de hand van verschillende bronnen geconstateerd dat het functioneren van de justitiële keten de laatste jaren verstoord wordt door een scheefgroei die is ontstaan tussen de lokale opsporingsdiensten en de diensten die onder het beheer van het Koninkrijk vallen. Nederland is de laatste jaren actief geweest om de bovenlandelijke justitiële organisaties te versterken. Hierdoor is er een disbalans ontstaan ten aanzien van de beheersaspecten tussen de bovenlandelijke en de lokale justitiële organisaties in de justitiële keten. De diensten zoals het Recherche Samenwerkingsteam (RST), de Kustwacht (KW) en de Koninklijke Marechaussee (KMar) beschikken aan de ene kant over voldoende materiële en financiële capaciteit om hun taken uit te voeren. Aan de andere kant kampen de landelijke justitiële organisaties met een tekort aan personeel, financiën en materiële middelen. Er is bovendien ingekort op de reeds krappe begroting van de organisaties binnen de justitiële keten. De KW zou bijvoorbeeld een grote drugspartij kunnen onderscheppen, maar als er onvoldoende opsporingscapaciteit is bij het politiekorps en geen insluitingscapaciteit bij de gevangenis, dan heeft de actie van de KW weinig zin. Er kan gesteld worden dat er sprake is van een zwakke schakel, die de hele keten negatief beïnvloedt. Volgens een geïnterviewde persoon binnen de justitiële keten onderkennen de landen binnen het Koninkrijk deze ontwikkeling en zoeken gezamenlijk naar mogelijke oplossingen. Het onderwerp heeft aandacht in het Justitieel Vierlanden Overleg (JVO).

De Raad ziet een positieve ontwikkeling in zowel de lokale samenwerking als de samenwerking tussen de landen. Er is bijvoorbeeld een goede samenwerkingsrelatie tussen voornamelijk de KW, de KMar, het Opleidingsinstituut Rechtshandhaving en Veiligheidszorg (ORV), het RST en het Korps Politie Curaçao (KPC).

De Procureurs-Generaal (PG's) in Aruba en Curaçao plegen periodiek overleg met de korpschefs binnen het Koninkrijk en het hoofd van het RST. De Nederlandse politie heeft twee analisten aan elk korps ter beschikking gesteld. De korpsen hebben samen met het RST een Interinsulair informatieknooppunt opgericht dat relevante criminele informatie over de landen verzamelt en veredelt.

In het College van Korpschefs worden afspraken gemaakt over het gezamenlijk volgen van opleidingen en trainingen en onderlinge ondersteuning met expertise en middelen. Er is een platform van de hoofden opsporing in de landen opgericht met het doel om onder meer informatie te delen. De mogelijkheid wordt bezien om gezamenlijk een oplossing te vinden voor het gebrek aan apparatuur om ballistische onderzoeken te verrichten.

In de Staat van 2021 betreurde de Raad het feit dat de werkgroep binnen het Ministerie van Justitie belast met de opvolging van de aanbevelingen van de Raad niet actief was. De Raad constateert dat de Minister van Justitie bij Ministeriële Beschikking van 30 september 2022

een taakgroep implementatie aanbevelingen van de Raad voor de rechtshandhaving heeft ingesteld.

2.1.2. Personele capaciteit

Het gebrek aan personele capaciteit is het afgelopen jaar het voornaamste struikelblok geweest binnen de justitiële keten. Dit gebrek is in 2022 verergerd wegens het vertrek van een groot aantal ervaren ambtenaren die gebruik maakten van de regeling 'Vervroegd Vrijwillige Uitstroom'. Het personeelstekort heeft het productieniveau van de justitiële organisaties enorm beïnvloed en de druk op het bestaande personeel bijna onhoudbaar gemaakt.

Binnen de keten wordt voortdurend getracht om met innovatieve en creatieve maatregelen het personeelstekort het hoofd te bieden. In 2022 heeft een nieuwe lichte politieagenten de opleiding afgerond en ondertussen wordt onderzocht of de opleiding, die vanwege het leer/werk-karakter drie jaar duurt, kan worden ingekort om de inzet van nieuwe agenten te bespoedigen. De Raad gaat ervan uit dat kwaliteitsbehoud daarbij voorop staat. Het voornemen van het politiekorps om in 2023 met de opleiding van dertig nieuwe agenten te starten, blijft een druppel op een gloeiende plaat, gelet op het grote aantal vrijwillig vervroegde uitdiensttredingen en de te verwachten gevolgen van de huidige vergrijzing binnen het korps. Het ORV heeft slechts vijf fte aan docenten en was hierdoor genoodzaakt een beroep op het KPC te doen om personeelsleden van het KPC als docenten ter beschikking te stellen. Bij het Openbaar Ministerie (OM) was het in 2022 niet mogelijk om vertrekkende officieren van justitie te vervangen. Dit als gevolg van een nijpend tekort in Nederland. Was het personeelsbestand van de Landsrecherche Curaçao (LrC) in 2021 al verre van toereikend, in 2022 is de capaciteit verder achteruitgegaan. De Justitiële Jeugdinstelling Curaçao (JJIC) kent een werkelijke bezetting van 25 fte op een formatiegrootte van 45 fte en zag recentelijk vier medewerkers vrijwillig vervroegd vertrekken.

Met input van alle betrokken diensten is in 2022 in het kader van het Landspakket gewerkt aan een realistisch meerjaren instroomplan. Het instroomplan bevat een financiële paragraaf, waaruit blijkt welke kritieke functies ingevuld moeten zijn ter garanderen van de operationele capaciteit bij enkele vitale justitiële organisaties. Het voornemen is om op basis van dat instroomplan, in het voorjaar van 2023 in overleg tussen Curaçao en Nederland, te komen tot een personele en financiële oplossing voor het structurele capaciteitsgebrek. Dit kan een lichtpuntje betekenen voor de personele capaciteit bij genoemde instanties. Vooruitlopend daarop, is in april 2023 door de Raad van Ministers besloten tot openstelling van vacatures bij het Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK), het KPC en de LrC. De personele uitdagingen voor diensten als de Uitvoeringsorganisatie Reclassering (Reclassering) en de JJIC, wiens resocialiserende respectievelijk opvoedkundige taken van uitermate belang zijn voor recidivebeperking bij *first offenders*, blijven echter immer actueel.

2.1.3. Wetgeving

Er is behoefte aan wetgeving maar het duurt echter lang voordat wetgevingsconcepten door de ambtelijke molen heen gaan om vervolgens aan de Staten van Curaçao te worden

aangeboden. Het Ministerie van Justitie is bezig om de nodige wetgeving te introduceren. Het nieuwe Wetboek van Strafvordering is afgehandeld en is aan de Staten van Curaçao aangeboden. Het Ministerie van Justitie is ook bezig om een regeling 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' op te stellen.

2.1.4. Digitalisering

De Raad constateert dat de digitalisering een uitdaging is voor de meeste justitiële organisaties binnen de justitiële keten. Er moet worden geïnvesteerd in digitale systemen die managementinformatie kunnen produceren. Hiermee wordt de sturing op de justitiële organisaties bevorderd. Een adequaat digitaal systeem, registratiegedrag en analyse van de data geven de nodige *tools* aan de organisaties om hun strategie te bepalen bij het opstellen van de jaarplannen ('evidence based policy') en het helpt de justitiële organisaties ook om realistische prestatie-indicatoren vast te stellen. Dit faciliteert ook de inspectietaak van externe organisaties zoals de Raad, om een beter beeld te krijgen van de taakuitvoering van de justitiële organisaties. De Raad heeft tijdens zijn inspecties gemerkt dat bepaalde justitiële organisaties essentiële informatie over de bedrijfsprocessen niet kunnen leveren. De justitiële organisaties onderkennen de noodzaak om in hun digitale systemen te investeren. Een aantal justitiële organisaties is al bezig met het *upgraden* van digitale systemen. Een aantal andere justitiële organisaties heeft het voornemen om binnen korte tijd een aanzet hiertoe te doen.

2.1.5. Cameratoezicht

De Raad heeft in zijn eerdere rapporten nadrukkelijk het belang aangekaart van wetgeving ter introductie van cameratoezicht, voor zowel verkeershandhaving als criminaliteitsbestrijding. De Raad verneemt dat het wetgevingstraject 'Cameratoezicht en 'Kentekenaansprakelijkheid' via een werkgroep en een stuurgroep onder leiding van het Ministerie van Verkeer Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) loopt. Volgens het Ministerie van Justitie is het belang van deze nieuwe wetgeving met name gelegen in de handhaving van de openbare orde, de handhaving van het verkeer en de opsporing van strafbare feiten. De Raad heeft in zijn Staat van de rechtshandhaving 2021 de vinger gelegd op de noodzaak om de privacy van burgers te borgen. Volgens het Ministerie van Justitie is een deskundige op het gebied van privacy aangetrokken om de juridische grondslag van het cameratoezicht te borgen.

De Algemene Rekenkamer Curaçao (ARC) heeft in december 2022 een rapport cameratoezicht gepubliceerd. De ARC concludeert dat het project niet tijdig en niet doeltreffend is uitgevoerd. Het KPC is bezig met de opzet van een projectplan ter inbedding van het cameratoezicht binnen de politieorganisatie. De huidige staat (onder meer van de technische middelen) moet in kaart worden gebracht en er moet onderzoek worden gedaan naar de cameralocaties.

2.1.6. Detentiefaciliteiten

Detentiecapaciteit voor politiearrestanten blijft een punt van zorg en is voor verbetering vatbaar. Politiearrestanten worden niet meer in blok 1 van het SDKK ingesloten. Het cellencomplex bij Wijkteam Barber heeft celcapaciteit voor zeventien politiearrestanten.

Politiearrestanten worden voor de duur van maximaal tien dagen (termijn inverzekeringstelling) in het cellencomplex te Barber opgesloten en moeten na afloop van deze termijn naar het SDKK worden overgeplaatst. Het KPC kan met de beschikbare capaciteit redelijk uit de voeten door samen met het personeel van het SDKK de nogal krappe beschikbare celcapaciteit te managen. Dit houdt in dat soms capaciteit bij het SDKK vrij moet worden gemaakt om een politiearrestant van Barber naar het SDKK te kunnen overplaatsen. Als de termijn van de inverzekeringstelling in het toekomstige Wetboek van Strafvordering ingekort wordt, zal dit zeker een hogere druk op de celcapaciteit met zich meebrengen. Er is een plan om een nieuw cellencomplex te bouwen bij het wijkteam te Rio-Canario. Volgens de korpschef zal dit project door Nederland en het Criminaliteitsbestrijdingsfonds worden gefinancierd.

De huidige infrastructuur van het SDKK is ontoereikend om aan alle vastgestelde bejegeningnormen te voldoen. De populatie van de huidige huisblokken is te groot om een adequate bejegening te bieden. Het 'European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment' (CPT) heeft in 2022 onderzoek gedaan naar de detentie omstandigheden in het SDKK. Als resultaat van dit onderzoek moest een aantal faciliteiten worden gesloten. De bouw van een nieuwe gevangenis met nieuwe technologie lijkt onontkoombaar, maar concrete plannen hiervoor zijn er nog niet. Er wordt zoveel mogelijk getracht om de infrastructuur aan te passen zodat aan de bejegeningnormen kan worden voldaan. Er is een nieuwe keuken bij het SDKK die nog ingericht moet worden. Voorts is er een nieuw detentiecomplex 'Vreemdelingen Opvang en Detentiecentrum' (VODC) conform vastgestelde bejegeningnormen. Een bibliotheek, een verpleegruimte, sportvelden, bezoekerimtes (ook voor advocaat en consulaire beampten) en recreatiezalen zullen deel uitmaken van de nieuwe faciliteit. Het SDKK is met verschillende andere trajecten bezig om de bejegening te verbeteren. Er is een *twinning* project met de Justitiële Inrichting Caribisch Nederland (JICN) waarbij personeelsleden van het SDKK, op Bonaire stage lopen om hun kennis in bejegeningnormen te verrijken.

De PIJ-maatregel (Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen) wordt in de JJIC ten uitvoer gelegd als de jeugdige jonger is dan achttien jaar. Vanaf achttien jaar wordt de PIJ-maatregel in het SDKK, specifiek in de forensische observatie en begeleidingsafdeling (FOBA-afdeling) ten uitvoer gelegd. Daar zitten op dit moment vier jongeren. Er is één gesloten afdeling bij JJIC waar de PIJ-maatregel ten uitvoer wordt gelegd. Deze afdeling is gerenoveerd, biedt capaciteit voor acht jeugdigen en zit momenteel vol.

Alhoewel de PIJ-maatregel al jarenlang door de officier van justitie ter zitting wordt geëist, door de rechter wordt opgelegd en in de JJIC op Curaçao ten uitvoer wordt gelegd, kent Curaçao geen echte PIJ-inrichting, die aan alle wettelijke en andere vereisten voldoet om de maatregel in al zijn finesses in een toegespitste pedagogische omgeving te kunnen uitvoeren. De tenuitvoerlegging van een PIJ-maatregel is een erg arbeidsintensief traject, waarbij verschillende aspecten geregeld moeten zijn. In 2021 schreef de Raad in de Staat van de rechtshandhaving al dat een PIJ-inrichting op Curaçao ontbreekt. De Raad vraagt nogmaals aandacht hiervoor.

In diverse uitspraken wordt het gemis aan een specifieke PIJ-inrichting op alle Caribische eilanden van het Koninkrijk aan de orde gesteld. In dit kader wordt verwezen naar het Arubaanse vonnis ECLI:NL:OGEEA:2022:334 en het Sint Maartense vonnis ECLI:NL:OGEEA:2022:70.

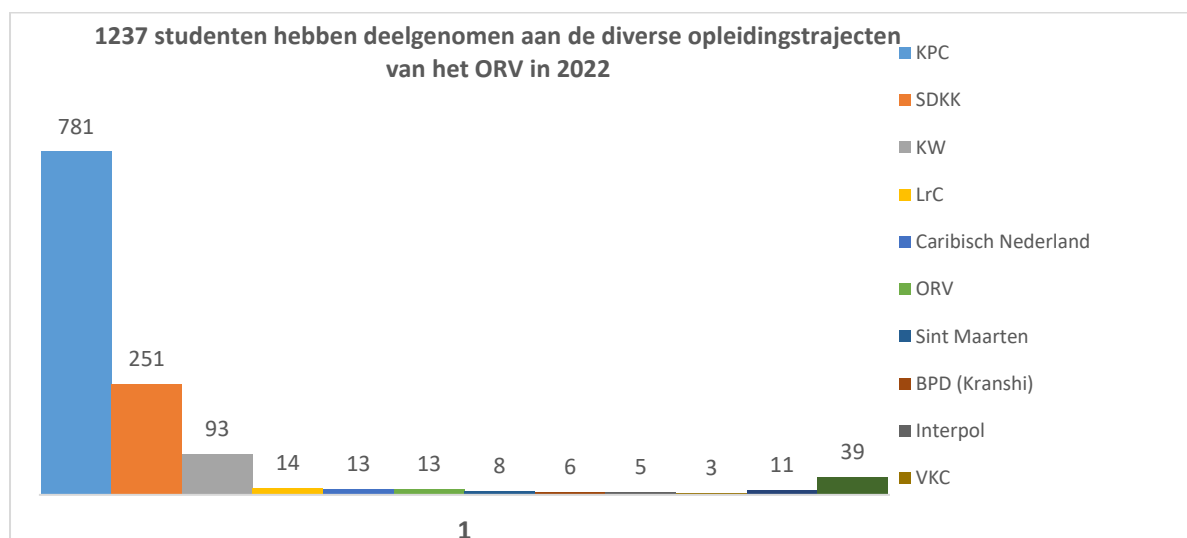
Curaçao heeft nog steeds geen tbs-kliniek. Het Ministerie van Justitie stelt dat in het JVO besloten is dat er een tbs-kliniek moet komen. Er bestaan echter geen concrete plannen om een kliniek op te richten. De landen binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk gaan na of het mogelijk is om gezamenlijk een kliniek op te zetten. De financiering is echter de grootste uitdaging voor de realisatie van het project.

Uit de brief van de Nederlandse ministers en staatssecretaris van 8 februari 2023 aan de Tweede Kamer blijkt dat er een Koninkrijksbrede Werkgroep Forensische Zorg en Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen (PIJ) is opgericht. De doelstelling voor deze werkgroep is, volgens de brief van de bewindspersonen, het realiseren van forensische zorgvoorzieningen zowel residentieel als ambulant voor volwassenen en jeugdigen in het Caribisch deel van het Koninkrijk, zodat ook voor deze inwoners een tbs/PIJ-maatregel of (residentiële) forensische behandeling kan worden opgelegd (en uitgevoerd) als dat noodzakelijk is.

2.1.7. Onderwijs

Het verzorgen van onderwijs en trainingen is een conditio sine qua non om de kwaliteit binnen de keten te borgen. Ondanks de perikelen rond het gebrek aan personeel en financiën worden er inspanningen gedaan door het ORV om opleiding, cursus (certificeringen) en trainingen te verzorgen. Met uitzondering van het korps, is de deelname aan de cursussen, opleidingen en trainingen door de justitiële organisaties als voldoende te bestempelen. Er wordt een jaarplanning met het KPC opgesteld. Het knelpunt is dat wegens de onderbezetting bij het KPC de opkomst van het personeel laag is. Voorts worden externe docenten niet tijdig betaald. Dit bemoeilijkt de inhuur van buitendocenten.

Tabel 1 Verdeling studenten over de verschillende diensten

Tabel 2. Studenten KPC verdeeld over opleidingsactiviteiten

KPC Opleidingsdeelname 2022	aantal
SBO 3	
BPO 2019-I & 2019-II	26
Mental Health First Aid BPO 2019-I	17
SBO 4	
VPO 2022-I, 2022-II& 2022-III	54
EHBO VPO 2022-I & VPO 2022-II	32
HBO	
Bachelor Politiekunde	11
Verplichte certificering	
Integriteit	239
IBT	214
Schietinstructeur	4
Cursus Baton en Pepperspray BPO 2019-I & II	23
EVOC BPO 2019-I & II	26
Meesterproef HOVJ 2022-I	7
Mondiale ontwikkelingen	
Workshop MHMS	53
Workshop Politie en LVB	36
Workshop Cybercrime	34
Themadagen "de impact van werken met Zedendaders	5
	781

2.2. Actuele thema's

2.2.1. Ondernijnde delicten

Volgens de LrC is er ruimte om ambtelijke corruptie/ondernijnde delicten beter aan te pakken, maar door gebrek aan capaciteit schiet de organisatie hierin tekort. Het OM en de LrC zien het feit dat de PG het gezag heeft over de LrC, maar de verantwoordelijkheid voor het beheer bij de minister ligt als een struikelblok. Desondanks stelt de LrC, in vergelijking met de jaren vóór 2022, meer zaken bij het OM te hebben ingediend. Voorts ziet de organisatie een toename in het aantal zaken dat tot een veroordeling heeft geleid. Aan de andere kant is het aantal ingediende aangiftes en plankzaken ook toegenomen. In bepaalde gevallen is het OM genoodzaakt om opsporingsonderzoeken ter zake ondernijning te laten uitvoeren door het RST en uit Nederland ingevlogen personeel.

2.2.2 Jeugd- en volwassen reclassering

De Stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (AJJC), de Voogdijraad, de Stichting Gezinsvoogdijinstelling en de Stichting Slachtofferhulp zijn onder het Ministerie van Justitie ingebed als 'Uitvoeringsorganisatie Justitiële Zorg' (UJOZ). De activiteiten van de

(voormalige) AJJC werden in het jaar 2022 negatief beïnvloed door de onzekerheid ten aanzien van de rechtpositie van het personeel. In 2022 zijn geen Het Alternatief trajecten (HALT-trajecten) uitgevoerd met jeugdigen. Er zijn ook minder taakstraffen (werkstraffen en leerstraffen) uitgevoerd en er waren minder gevallen van toekenning van elektronisch toezicht aan jeugdigen. De jeugdreclasseringsorganisatie in Nederland heeft HALT-trainingen aan het personeel belast met justitiële jeugdzorg in Curaçao, Aruba, Sint Maarten en op Bonaire en Sint Eustatius, verzorgd. Er zijn afspraken gemaakt tussen de landen om samen te werken in het kader van de uitvoering van HALT-trajecten. Het landsbesluit houdende algemene maatregelen over Halt-afdoening bevindt zich in een ver gevorderd stadium.

2.2.3. Grenstoezicht

Volgens de korpschef is er een projectplan 'Grenstoezicht'. Er wordt flink geïnvesteerd in de versterking van grenstoezicht. De KMar wordt ingezet voor grenstoezicht. Er is materieel aangeschaft speciaal om het toezicht bij de grens te verbeteren. Echter is er ruimte om verbeteringen door te voeren. De inzet van de KMar is afhankelijk van de diensttijdenregeling van de organisatie. Hierdoor is de organisatie nog niet 24/7 beschikbaar.

2.2.4. Veiligheid

Het veiligheidsaspect is een punt van zorg binnen het Koninkrijk. Het Koninkrijk heeft recentelijk een document 'De Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden (2023-2029)' uitgebracht om de koers uit te zetten op nationale veiligheid voor het gehele Koninkrijk. In dit document zijn er verschillende actielijnen opgenomen, onder meer: het tegengaan van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, versterken van de digitale weerbaarheid, voorkomen en bestrijden van terrorisme en extremisme, beter beschermen van de vitale infrastructuur, vergroten van pandemische paraatheid en versterken van crisisbeheersing en vergroten paraatheid samenleving. Ook de justitiële keten zal in komende jaren zeker (meer) moeten investeren in dit thema.

2.3. Geprioriteerde thema's

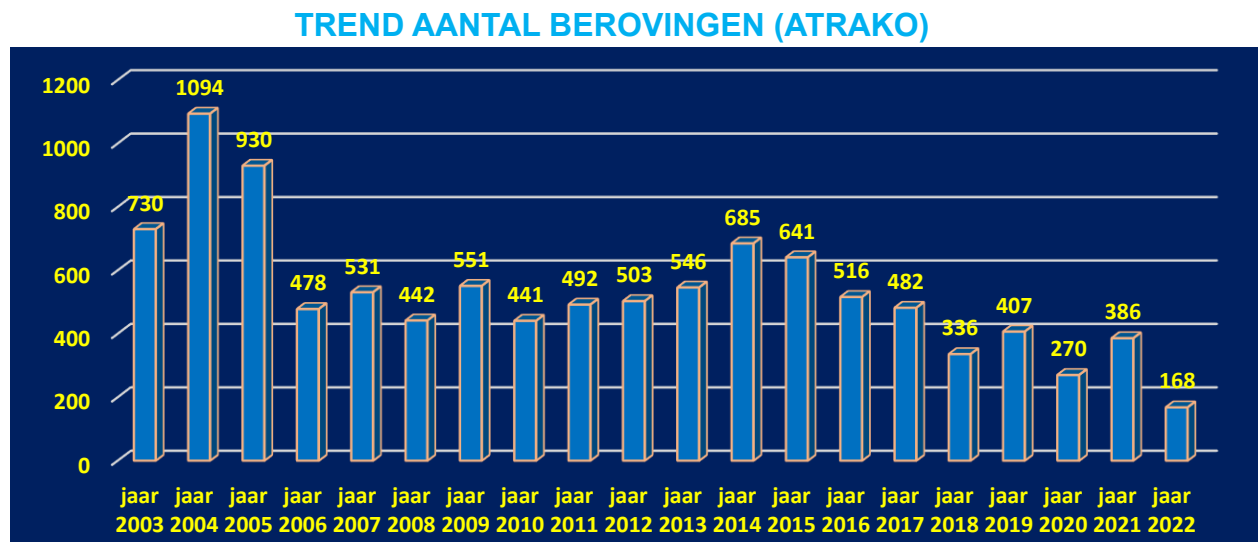
2.3.1. Algemeen

De Raad heeft informatie van het KPC ontvangen bevattende de trend van de geprioriteerde thema's van het KPC. Zoals onder paragraaf 2.1.4. vermeld, moeten verschillende organisaties in de keten investeren in de digitale systemen om hun managementinformatie te verbeteren. In de grafieken van het KPC onder deze paragraaf worden de trend van geweldsdelicten, inbraken, autodiefstallen en verkeersdoden per jaar vermeld. Deze informatie bevat echter geen analyse van de trends om de daling of stijging van een bepaald thema te verklaren.

2.3.2. Atrako's

Geweldsmisdrijven vormen een maatschappelijk probleem. Justitie richt zich voornamelijk op de bestrijding van atrako's, relationeel geweld en vuurwapengeweld. Atrako's veroorzaken enorme schade en de slachtoffers blijven vaak voor lange tijd opgezaald met onder meer psychische klachten. Atrako's hebben ook een enorme negatieve impact op het veiligheidsgevoel van burgers.

Hierna volgt een overzicht van het aantal atrako's in de afgelopen jaren.

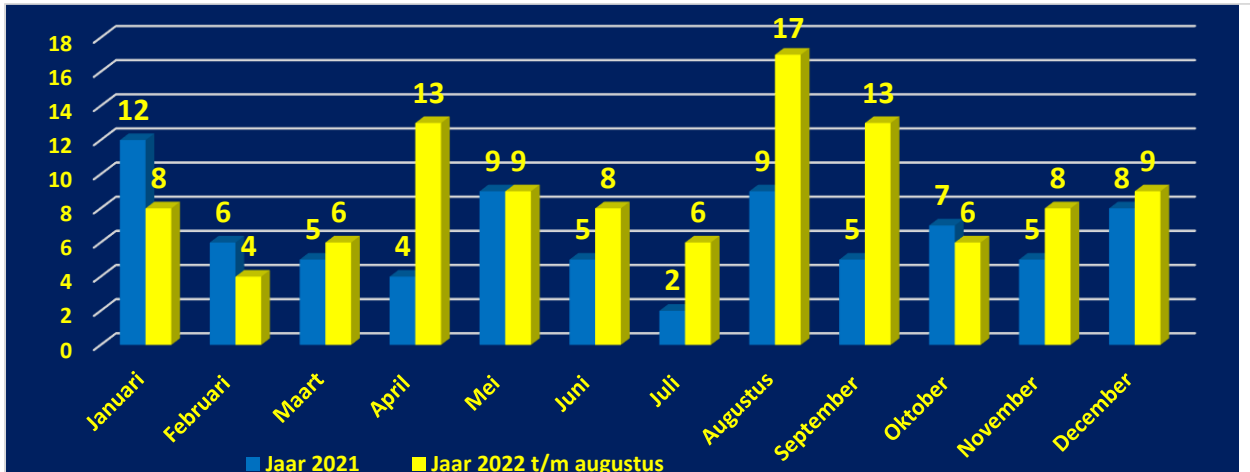
Uit de bovenstaande grafiek constateert de Raad een daling van het aantal atrako's in het jaar 2022 vergeleken met de voorgaande jaren.

2.3.3. Relationeel geweld

Al in de Staat van 2021 heeft de Raad geconstateerd dat relationeel geweld een steeds vaker voorkomend maatschappelijk probleem is. Relationeel geweld gaat doorgaans gepaard met lichamelijke, psychische en seksuele geweldpleging. Relationeel geweld moet niet uitsluitend repressief worden aangepakt. Vaak liggen sociale aspecten hieraan ten grondslag. Een integrale aanpak is hiervoor vereist.

Hierna volgt een overzicht van het aantal gevallen van relationeel geweld in 2021 en 2022.

RELATIONEEL GEWELD VERSCHIL JAAR 2021 – 2022

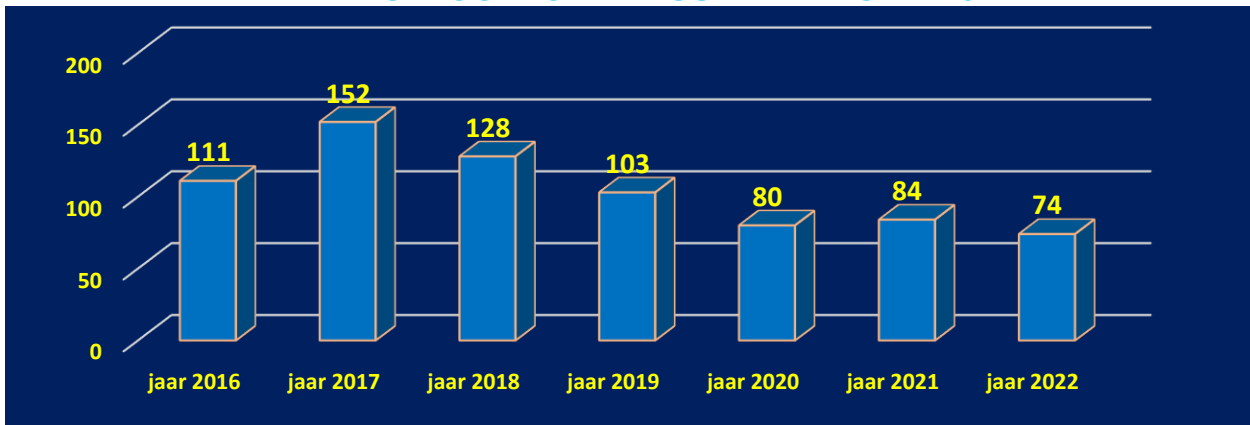

De Raad constateert een toename van bijna 40% van de gevallen van relationeel geweld in 2022 (107) ten opzichte van 2021 (77).

2.3.4 Vuurwapengeweld

Het gebruik van (automatische) vuurwapens heeft grote impact op het veiligheidsgevoel. Onderstaande grafiek is een weergave van het aantal inbeslaggenomen vuurwapens over de jaren 2016 tot en met 2022.

AANTAL INBESLAGGENOMEN VUURWAPENS PER JAAR

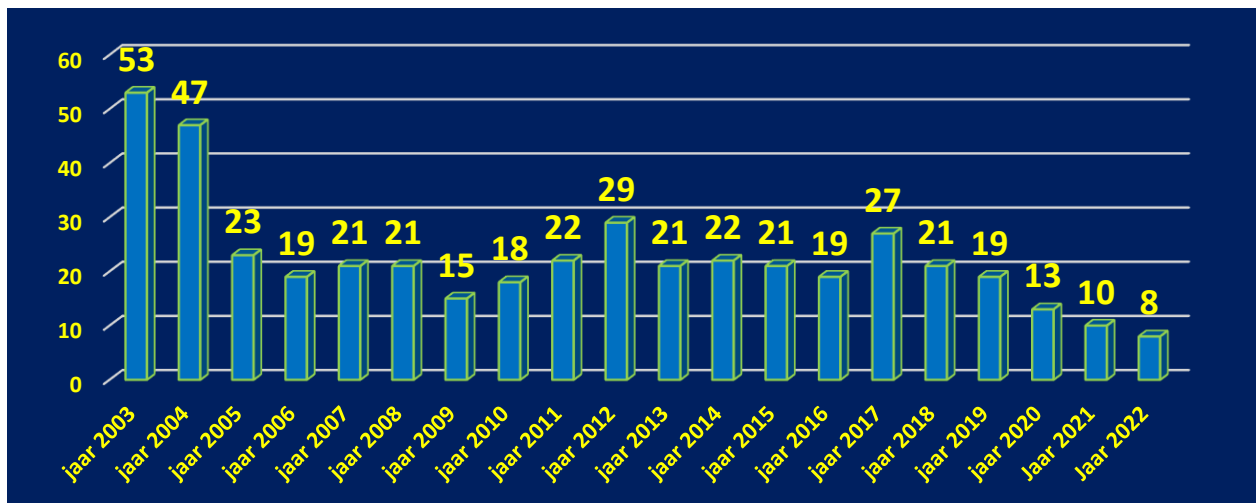

Vaak vinden schietincidenten, al dan niet met dodelijk gevolg, plaats in of bij openbare gelegenheden. De Raad constateert steeds meer een projectmatige aanpak voor de bestrijding van dit probleem. Zo worden criminele samenwerkingsverbanden geanalyseerd en projectmatig aangepakt. Helaas constateert de Raad ook op dit gebied een achterstand in wetgeving. Er ontbreekt immers een bepaling om georganiseerde criminaliteit effectiever te bestrijden. Het Wetboek van Strafvordering van Curaçao biedt in tegenstelling tot het Nederlandse Wetboek van Strafvordering (Titel V: artikel 126o tot en met artikel 126ui), ondanks de noodzaak ervan, geen mogelijkheid om onderzoek in te stellen op grond van de

verdenking dat in georganiseerd verband ernstige misdrijven worden beraamd of gepleegd. Het onderzoek, zoals opgenomen in Titel V van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering, vereist niet dat tegen een bepaalde persoon een redelijk vermoeden van schuld moet bestaan, maar is gericht tegen het crimineel verband en alle daarbij betrokken personen.

Hierna volgt een overzicht van het aantal doden bij levensdelicten over de jaren 2002 tot en met 2022.

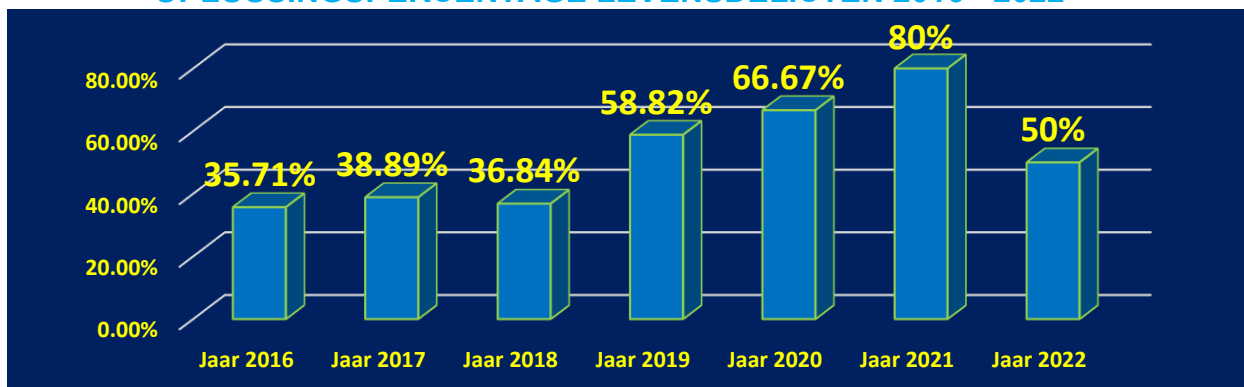
TREND DODEN BIJ LEVENSDELICTEN

In het jaar 2022 zijn acht personen overleden als gevolg van een delict waarbij een vuurwapen is gebruikt. Dat is het laagste aantal sinds 2003.

Navolgend overzicht is een weergave van het oplossingspercentage van de levensdelicten over de jaren 2016 tot en met 2022.

OPLOSSINGSPERCENTAGE LEVENSDELICTEN 2016 - 2022

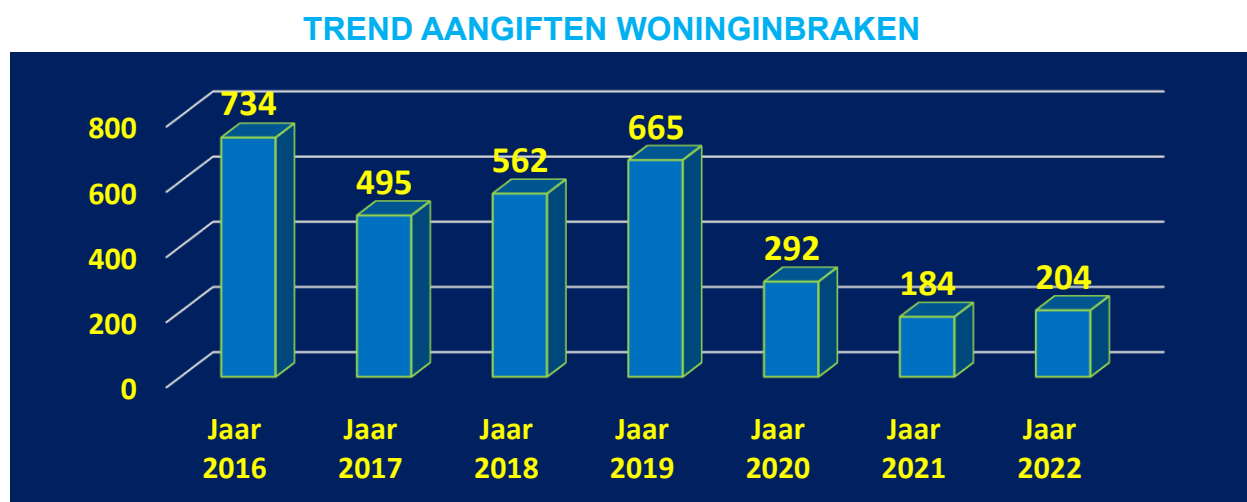

De Raad constateert dat alhoewel het aantal levensdelicten met doden in 2022 is gedaald ten opzichte van de voorafgaande jaren, het oplossingspercentage van de levensdelicten in 2022 gedaald is ten opzichte van 2019, 2021 en 2021. De vraag in dit geval is of het oplossingspercentage juist niet moest stijgen, aangezien het aantal gepleegde levensdelicten minder minder was. De Raad is van oordeel dat het managementteam van het KPC moet nagaan wat de oorzaak hiervan is van de daling in de oplossingspercentage om eventuele kenlpunten te verbeteren.

2.3.5. Woninginbraken

Door middel van bijvoorbeeld voorlichting aan het publiek wordt de burger door onder meer het KPC bewuster gemaakt van de noodzaak om preventieve maatregelen te treffen om te voorkomen dat hij slachtoffer wordt van woning- of bedrijfsinbraak of autodiefstal. De gevolgen van de COVID-19 pandemie zijn hoogst waarschijnlijk van invloed geweest op de cijfers van 2020 en 2021. Daarnaast heeft de projectmatige aanpak in de rayon Montaña een dalende trend teweeggebracht in het jaar 2021. In het jaar 2022 is een toename van het aantal woning- en bedrijfsinbraken te constateren.

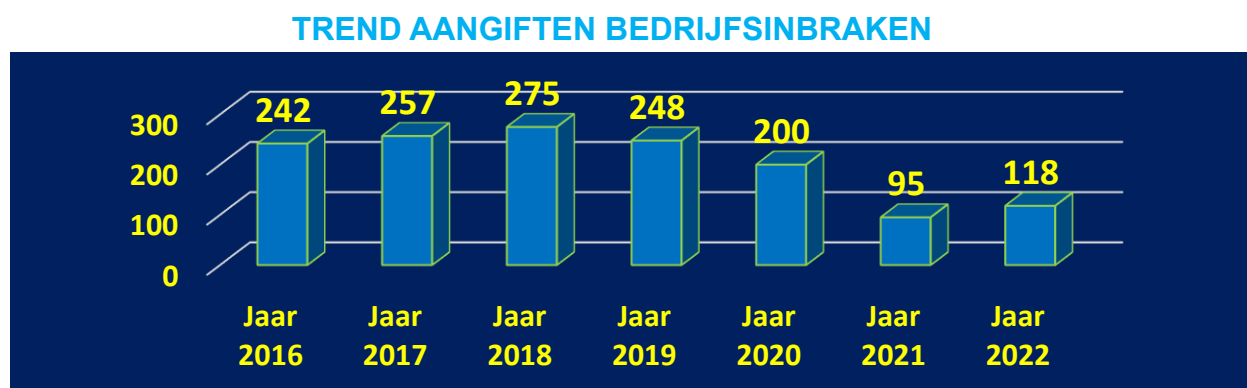
Onderstaand volgt een overzicht van het aantal woninginbraken over de jaren 2016 tot en met 2022.

De Raad constateert een toename van bijna 11% van het aantal woninginbraken over het jaar 2022 ten opzichte van het jaar 2021.

2.3.6. Bedrijfsinbraken

Onderstaand volgt een overzicht van het aantal bedrijfsinbraken over de jaren 2016 tot en met 2022.

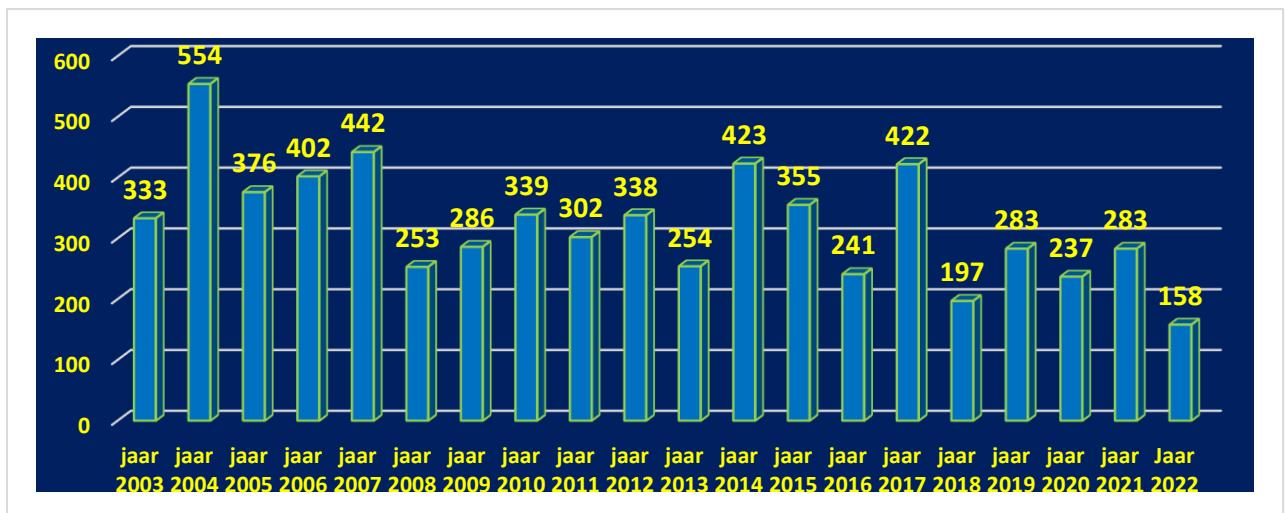
De Raad constateert een toename van zo'n 24% van het aantal bedrijfsinbraken over het jaar 2022 ten opzichte van het jaar 2021.

2.3.7. Autodiefstallen

Het KPC voert als beleid om autodiefstal projectmatig aan te pakken. Dit werpt zijn vruchten af. Dit heeft onder meer ertoe geleid dat een dader werd veroordeeld wegens deelname aan een criminele organisatie, waarbij een relatief hoge gevangenisstraf werd opgelegd.

Onderstaand volgt een overzicht van autodiefstallen over de jaren 2003 tot en met 2022.

TREND AANTAL AUTODIEFSTALLEN

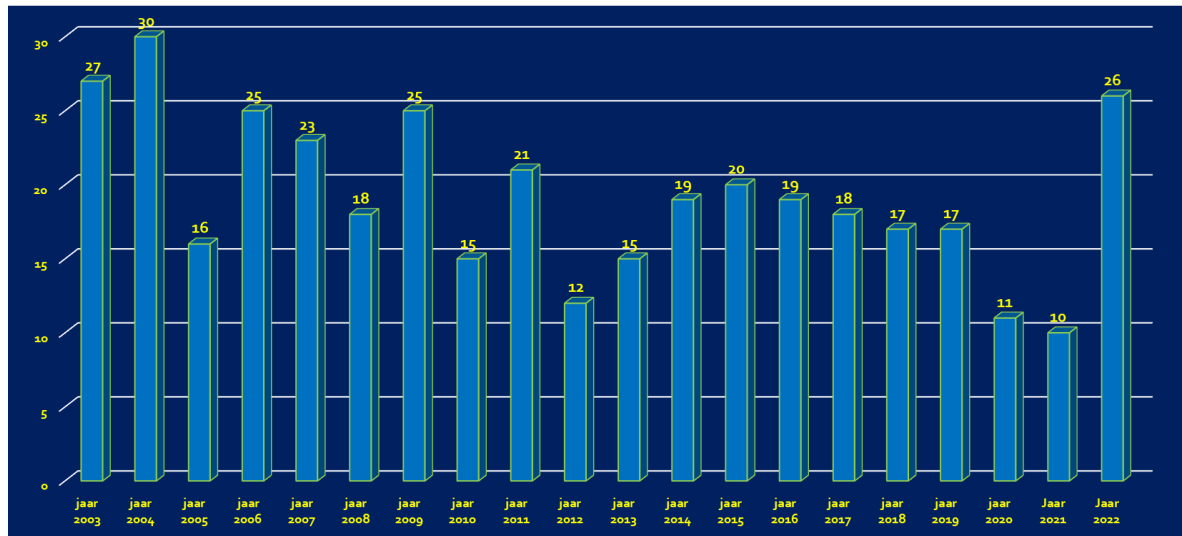
De Raad ziet in 2022 een daling van zo'n 56% van het aantal autodiefstallen vergeleken met 2021.

2.3.8. Verkeersveiligheid

De veiligheid in het verkeer blijft een punt van zorg. De verkeersonveiligheid wordt veroorzaakt door de kwaliteit van de infrastructuur, het gedrag van de verkeersdeelnemers en het kennisniveau van alle betrokkenen. De factoren die de verkeersveiligheid beïnvloeden zijn ministerie overstijgend. De overheid kan de randvoorwaarden scheppen, maar de bijdrage van alle *stakeholders* is essentieel. Daarnaast versterkt een falende handhaving gecombineerd met verouderde wet- en regelgeving de onveilige situatie. Investing in de modernisering van wetgeving, technologie en bewustwordingscampagnes zijn daarom onontbeerlijk. Zij zorgen voor *return on investment* door de pakkans van overtreders te verhogen hetgeen meer inkomsten genereert door opgelegde boetes.

Onderstaand volgt een overzicht van het aantal verkeersdoden over de jaren 2003 tot en met 2022.

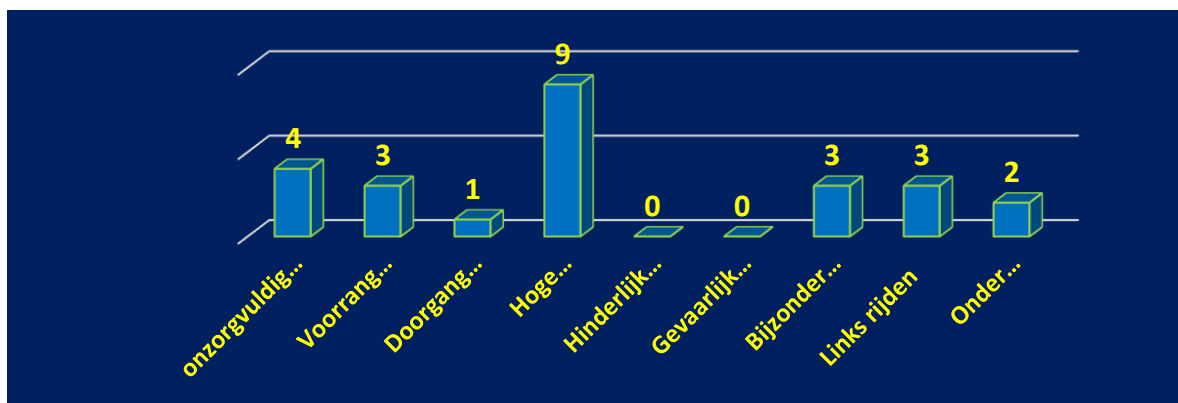
TREND VERKEERSDODEN

Het aantal verkeersdoden is in 2022 aanzienlijk toegenomen, vergeleken met het jaar 2021. Er is immers sprake van een toename van 260%.

Navolgende grafiek is een weergave van de oorzaken van de fatale aanrijdingen in 2022

OORZAAK FATALE AANRIJDING

De oorzaken van de verkeersdoden in het jaar 2022 waren:

- te hard rijden (36%);
- onzorgvuldig oversteken (16%);
- geen voorrang verlenen (12%);
- bijzondere omstandigheden (12%);
- links rijden (12%);
- rijden onder invloed van alcohol (8%).
- niet vrijlaten van de doorgang naast zich (4%);

3. Slotbeschouwing

Er zijn naar het oordeel van de Raad positieve ontwikkelingen binnen de justitiële keten. Op dit moment is er een vruchtbare voedingsbodem om verbeteringen door te voeren. Zo ziet de Raad dat de implementatie van het landspakket goede kansen biedt om de meest acute beheersmatige problemen, zoals het chronische gebrek aan personeel, aan te pakken. Dit moet echter gebeuren zonder uitsluiting van de ‘zachte’ kant van de justitiële sector, zoals de Reclassering, waar de nood zeer hoog is. De Raad acht het noodzakelijk dat het momentum wordt aangegrepen om ook te investeren in de *upgrading* van de digitale registratiesystemen en verbetering van het cameratoezicht en van de detentiefaciliteiten. De Raad ziet al dat er inspanningen worden gedaan om achterstanden op het gebied van wetgeving in te lopen en ook dat er plannen zijn om de detentiefaciliteiten in Curaçao te verbeteren. De Raad juicht toe dat er een ‘Werkgroep Forensische Zorg en Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen’ in het leven is geroepen om de broodnodige behoefte aan forensische zorgvoorzieningen te realiseren.

Voorts constateert de Raad dat de samenwerking tussen justitiële organisaties zijn vruchten afwerpt. De Raad verwacht dan ook dat dit verder zal worden uitgebouwd door middel van werkafspraken, informatie-uitwisseling en convenanten.

De Raad juicht toe de beslissing van de minister om een “taakgroep implementatie aanbevelingen Raad voor de rechtshandhaving” in te stellen en wenst periodiek, bij voorkeur halfjaarlijks, door de minister te worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen.

De Raad constateert een daling in de aan de Raad aangeleverde cijfers met betrekking tot de meeste geprioriteerde delicten. Er ontbreekt echter een analyse die deze daling verklaart. Zoals reeds vermeld, acht de Raad het essentieel dat de justitiële organisaties over degelijke digitale registratiesystemen beschikken, het registratiegedrag van de personeelsleden stimuleren en hun cijfers inclusief de achtergronden daarvan, analyseren. De Raad vertrouwt erop dat binnen de korst mogelijke tijd de nodige investeringen zullen worden gedaan ter verbetering van dit aspect. Dit is niet alleen belangrijk voor de inspectietaak van de Raad maar voornamelijk voor de verantwoording die de justitiële organisaties zelf en op eigen initiatief moeten afleggen ten aanzien van hun prestaties en resultaten.

Colofon

Raad voor de Rechtshandhaving
Schouwburgweg 1, Unit B | Willemstad | Curaçao

infocuracao@raadrechtshandhaving.com

www.raadrechtshandhaving.com

Mei 2023